

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Szeptember 24.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam 77. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jánosó M. zse.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.

Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szilárd részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jánosó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petíciósor, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtételt szorint.

Nyílt ér sora 30 fillér.

A hirdetések a nyílt erek díja előre fizetendő.

A megoldás kérdéséhez.

(Ü. L.) Tele van a levegő kombinációkkal. Egyben megegyez a közvélemény és ez áll a koalíciós kormány létrejöttének a kívánatában. Kezdetől fogva ez volt az egyhangú kívánat az országban. És éppen ezért helytelenítettük sokan azt, hogy a koalíció megköté magát a magyar vezényszó kérdésével. Kezdetben helyes úton haladt a koalíció, feliratában nyoma sem volt a magyar vezénylet hangoztatásának, csak a nemzeti jelleg kidomborításáról volt szó a hadseregben. Később azonban lesiklott utjáról a koalíció és megköté magát, a magyar vezényszó követelése által.

A hazafias intenciót senki el nem vitathatja a koalíciótól!... Hatalmi érdek nem vezette a vezérő bizottságot, mert hiszen akkor feladja a ki nem vibető kívánatát s azonnal nyitva az ut, a kormányzat átvételére. De ők nem tették, mert azt hitték, hogy az ország erős ellenzéki szellemével kivívhatják a nemzet számára a régi vágyat, a magyar vezényszó megvalósítását.

Ezen hit volt a csalódás kútfeje!... A király épp mint elődei, mereven elárkoznak az ily nemzeti óhaj elől. Ezelőtt százlizenöt évvel hangzott el az első országgyűlési kívánat a magyar vezényszó érdekében, hogy egész mostanig visszatartassák az ily kívánat. Deák Ferenc ezen kérdést azzal vette le a napirendről, hogy az uralkodóra bízta tetszése szerint cselekedni, amint hogy sem 1867-ben, sem azelőtt egyetlen törvény sem hozott a magyar vezényleti nyelv behozataláról.

De ezen óhaj állandó kísérője volt a nemzetnek. És ezen nemzeti vágy vezet a koalíciót, hogy felhasználva a választások nem remélt eredményét, letérve a kezdetben mérsékelt utról, döntő rohamot intézzen a korona álláspontja ellen.

A roham, sajnos, nem sikerült. A korona részéről eredmény kíván zárva. A magyar vezényszó megadásából az én hitem szerint nem lesz semmi. Helyes-e a korona álláspontja avagy nem, annak vitatásában nem megyek, de annak hangot adok, hogy a korona ily álláspontjával szemben vegyen erőt magán a koalíció és ejtse el ezuttal ezen követelését.

Eltemetve azért a kérdés nem lesz, csak elodáztatva későbbi időkre, amidőn a magyar nyelv tudása annyira előhalad az országban, amidőn a tiszt kar magyarokkal lesz betöltve a magyar ezredeken, hogy önként meg fogja oldani a magyar

vezényleti nyelv kérdését. Egy ily lemondást nem lehet nemzeti vereségnek elkeresztelni, hanem — bölcs mérséklet névvel ruházandó fel.

Ha a koalíció egy parlamenti határozattal kimondaná, hogy az országot a súlyos válságból kiakarva huzni, feltéve azt az örvénybe jutástól, ezuttal lemond a magyar vezényszó további követeléséről, — egy ily határozat kimondásával nem szenvedett vereséget a küzdelem, mert az nem kapitulálás lenne, hanem a körülmények figyelembe vétele, ami soha sem vethetetik legyőzött számba.

Hiszen teszem fel a múlt század első felében hányszor megtörtént a rendi országgyűléssel, hogy 20—30 izenet után sem tudva megegyezni a főrendekkel, — határozat kimondása kíséretében levette az ügyet a napirendről, mely határozatban kimondatott a felvetett kérdéshez való további ragaszkodás, de a főrendek avagy a korona ellentállása miatt, a kérdést tovább nem vitatja. De azért az ügy nem aludt el, később megvalósultak azok.

Miért ne követhetné ezt az utat a koalíció?... Elsőbb mégis a haza, mint annak összeomlása. Már pedig az ország esődbe jutása elmaradhatlan, ha még késik a kibontakozás. S ha egyszer ez bekövetkezik, akkor aztán vége az ország önállóságának, mivel a esődbe jutott államok tutság alákerülnek.

Megvívák a harcot a koalícióták, a régi katonai fölfogást képtelenek voltak megváltoztatni. Hát ezen hadjáratuk eredménytelen nem lesz, elveték a magot a kikelésre. Oly imponáló magatartást tanúsítottak, hogy annak utóhatása okvetlen bekövetkezik, nyom nélkül nem enyészik el az udvar és felsőbb katonai körökben.

Most azonban lépjenek a kiegyezés terére, hogy át vehessék Magyarország kormányzatát. Ők hivatottak többségüknel arra, hogy az ország éléte álljanak, éljenek a jogukkal és bizonyos, hogy nekik — a kormányon — sikerül pár év alatt kivívni a magyar vezényleti nyelvet a maga egészében.

A válság

Kossuth, Andrássy, Bánffy, Zichy a király előtt.

A béke galambjai röpködnek ismét a politikai levegőgömbben. A galambposta négy királyi meghívólevelet hozott: Kossuth Ferencet, Andrássy Gyula grófot, Dezső bárót és Zichy Aladár grófot idézik a meghívás Bécsbe, szombatra, a hó 23-ára

a király elő — együttes kihallgatásra. Jelentős tény maga a baloldali pártok vezetőinek ez a meghívása is, de fokozza a tény jelentőségét, hogy a politikusok együttesen járulnak az uralkodó elé s így valószínűsíti a koronatanács lesz az, a mi a bécsi Burgban szombatn le fog folyni.

Kívánjuk és reméljük, hogy a tanácskozás megtalálja a békés kibontakozás módját és áthidalja végre azt az ellentétet, mely hónapok óta mind szélesebben távolgatóvá lett nemzet és király között.

A kibontakozás felé.

Az „Esti Ujság“ értesülése szerint az ellenzék nagy része hajlandó a kompromisszum megkötésére, a magyar vezényleti nyelvnek azonnali megvalósítása nélkül is, ha erre vonatkozóan a korona részéről jogaink elvi kijelentésben biztosítottak.

Van egy kis csoportja az ellenzéknek, mely nem kívánja a békét a magyar vezényleti nyelv nélkül, azonban amennyiben a koalíciós kormány alakulna, ez a kis csoport is szimpatiaival fogadná s ha nem is esatlakoznék a kormány pártjához, akadályokat egyáltalán nem gördítene működése elé.

A „Frankfurter Zeitung“ írja, hogy október 10-én már a koalíció leheléből a akult kormány fogja megnyitani a magyar képviselőház ülését.

A koalíciós kormány élén — e forrás szerint — Andrássy Gyula gróf fog állani.

A megoldás úgy fog megtörténni, hogy a katonai kérdéseket egyidőre kikapcsolják a nemzeti követelések sorából, e helyett azonban a király eleve beleegyezését fogja adni ahhoz, hogy a felségjogok törvényhozási úton rendezzessenek.

Bécs és a béke.

Gautsch báró osztrák miniszterelnök 21-én délután három osztrák ellenzéki vezér politikussal folytatott hosszas tanácskozást, melyben az Ausztria és Magyarország közötti viszony rendezéséről volt szó.

Gautsch báró kijelentette, hogy erre vonatkozóan olyan javaslatot fog tenni a Reichsrath keddi ülésén, a melyet a parlament többsége szívesen magáévá fog tenni.

Bizalom a vezéreknek.

A vezérő bizottság szept. 21-iki ülésén a következő egyhangú határozatot hozta:

A szövetséges ellenzék vezérő bizottsága a legteljesebb bizalommal viseltetik azon vezér politikusok iránt, kiket a király maga elé hívott. Ez a bizalom kizár mindenféle utasítást a király színe előtt elfogalandó álláspontja nézve.

A vezérő bizottságban az ülés elején hozott határozat után élénk eszmecsere indult meg a politikai helyzetéről.

A vezérek nem nyilatkoztak semmit, csupán Kossuth jelentette ki, hogy mindenesetre örvendetes jelenség, hogy őfelsége a parlamenti többséggel beszélik immár tárgyalásokba.

Az állandó baj.

Rég veri már a magyart a Teremtő. Régen bizony. A mezőgazdasági viszonyok egyre silányabbak. Agrikultur állam vagyunk és a népes Kánaánról az Alföldről kivándorol a nép, mert nincs mit ennie.

A tavalyi rossz esztendőt még most is sínyli a nép. Tavasszal mikor a pázsitos mezők, a buja vetések, széles kukorica tábláink jó esztendő reményével feledtette bánatainkat: azt hittük, végre valahára a gond is kevesbül, a nép is megelégedett lesz.

Csalódtunk. A tél rohamos léptekkel siet elénk. A kolompós gulya bokerült a tanyáról és ismét az az állapot, hogy nincs takarmány. Valamivel több van, mint tavaly, de ez még mind kevés a szükséglet fedezésére.

A nép tördeli a kezét. És régi igazság, hogy szükség törvényt bont: lassan eladogatja a jószágot és maga-maga segíti elő a rossz esztendőket, mert marháját eladva, nem új állattenyésztést, földjét nem trágyázza.

A nép egyrészt a termőföld is romlik, addig az állattenyésztés is pang. Az állatállomány kevesedik, értéke óriási árakra felszökik, ami a bus gazdaságát csak növelni fogja, a nép állattenyésztési kedve megcsappan, ami nélkül a népet elképzelni nem lehet.

A gazdasági egyesületek már most figyelmeztessék a népet, hogy takarmány szükségleteiket beszerezzék, igyekezzenek népies előadásokat tartani, a lapokat értesítésekkel ellátni, hol lehet olcsón takarmányt vásárolni, és ha már mindenre tudunk szövetkezetet alakítani, jó lesz megcsinálni a takarmány szövetkezetet is, mely a maga igényeivel úgy lépjen fel, hogy elegendő mennyiségben tartson készletben és ne dolgozzék nagy kamatra.

Nem lehet eléggé hangoztatnunk az állattenyésztés nagyfontosságát, mert földmivelés csak ott van, ahol az állattenyésztés is virágzóan fejlődik. Nálunk, hol az állattenyésztés, csak az utóbbi évtizedekben vett lendületet, nagyon éberem kell lennünk, hogy a gazdákat a mentől intenzívebb állattenyésztésre sarkaljuk, mert egyfelől a föld termőképességének fontartása is első rendű kérdés ott, hol az ország földmivelésből él, másrészt az állattenyésztés felette fontos mert jövedelmező foglalkozási ág és e kettőből: a földmivelés termelte anyagokból és az állattenyésztésből van, nagy kiviteli piacunk.

Addig is míg a megfogott marha állomány anyira érezhető, a kivitelt korlátozni kellene és ti-

lalmat kell vetni a borju vágására: valamint meg kell engedni, a balkáni marha beszállítását is.

A gazdákat a gazdaságosabb, takarékosabb gazdálkodásra kell kioktatni. A learatott buzaföldön termeljen gyorsan növő takarmányt, mely júliustól őszig, a földön megterem; sőt még kukoricatörés után főleg a síkságokon, jó időben szintén termelhet takarmányt, pótló állati eledelt.

Ismételten hangoztatjuk, hogy nagyon sokat tehetnek a gazdasági egyesületek, kik a népet kioktatják, hogy hol és mit lehet késő őszig termelni.

A mellett beszéljék rá a gazdákat, hogy állatállományaikat el ne adogassák, mert tavasszal annak nagyobb ára lesz, mint az idén volt.

A répa, korpá, krumpli, kukoricaszár, sőt a lomblevél is, jó takarmány s ha a jó széna, korpá és répa mellett itt-ott a lomblevéllel is kiegészítjük magunkat, valahogy kikászolódunk a hosszú télből.

Valóban nagy szolgálatokat teszünk a népnek, ha őket kioktatjuk és nagy bajában segítségre szövetkezünk. Így a takarékpénztárak is fektessenek bizonyos tőkét takarmányra. Biztos a pénzünk. Csak nem szabad, visszaélni a népszükségével, úgy kell az üzleteket lebonyolítani, mint a hogy kitűnő pénzügyezeteinkről a nép azt elvárja.

A kérdés nagy horderejű és rendkívül aktuális. Ha nem is mindenütt, de általában nagy a panasz, hogy az idén ismét nagy a takarmányhiány. Egyes vidékek valóban kétségbeesetten várják a telet. Jó lesz előre gondoskodni. Meg kell mozgatni minden követ, hogy a fontos gazdasági érdeket oly képpen segítsük lebonyolítani, hogy gazdasági életünket meg ne ingassa.

NAPI HIREK.

— Áthelyezés. A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Intze Zoltán kir. törvényszéki díjas joggyakornokot áthelyezte a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróvához.

— A főgimnázium építőbizottságát a következőleg alakította meg a r. k. státus Igazgató tanácsa: Elnök: Balázs Ferenc főesperes, püspöki biztos; tagok: Dr. Balogh Vendel, Dr. Bánffy Zsigmond, Cseh Gyula főszolgabíró, Elekes Béla kir. ítélőtáblai bírósági elnök és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírósági elnök, továbbá Hassák Vidor a főgimnázium igazgatója és mint a bizottság jegyzője: a tanári testület által választandó tag. Az alapozási, illetőleg a földmunkák már javában folynak.

— Papi jubileum. Szárazpatak és Peselnek községek érdemes, buzgó plebánja: Balogh Ignác a múlt napokban ünnepelte meg áldásos papi munkásságának 30 éves fordulóját szerényen, csendben, zajtalanul, egészen szűk családi és baráti körben. Hogy azonban ezen emlékezetes évforduló se tünjék el nyom nélkül, halála jeléül a gyulafehérvári papi-növeldének, melyben kiképzését nyerte s melynek egyidőben tudós és lelkes tanára volt, Egyezer korona alapítványt tett s a papi nyugdíj alap növelésére is ugyancsak Egyezer koronát adományozott szorgalmas élte tevékenységének gyümölcseiből. Az ilyen jubilálás előtt tisztelettel kell meghajolnia minden jó embernek s mi örömmel adjuk ezt hírl, egyben hosszú életet, áldást kívánunk a derék lelkipásztornak, aki — pappá szenteltetésének 25 ik évfordulóját is egy nagyobb, több ezer koronás iskolai alapítvánnyal örököltette meg. Sok ilyen derék plebánost a Székelyföldnek!

— Eső. Végre lett vidékünkön is egy kevés eső. A keddi és szerdai erős dére nagy hűvös állott be, majd pénteken hajnalban, továbbá délután 5 órától késő estig jótékony eső áztatta meg földünket, mely iszonyu mőhőséggel issza be a nedveséget, gazdáink öröme, kik a föld szárazsága miatt eddig szántani sem tudtak.

— A Kecskés-Zsíros havas eladása. Kézdivásárhely város tulajdonát képező lemlényi Kecskés és Zsíros havasok fakészletét a város képviselőtestülete által kiküldött bizottság f. hó 20 án tartott árverésen a „Magyar Erdő Ipar Részvénytársaság”-nak eladta 472,000 koronáért.

— Ifjúsági könyvtár megnyitása. A kézdivásárhelyi m. kir. állami elemi fiu- és leányiskola mintegy 600 korona értékű új ifjúsági könyvtárt szerzett be, mely ünnepélyesen f. hó 22-én nyitott meg az iskola tornatermében. A Himnusz előnékiése után M. Székely János igazgató fettegette a könyvtár hasznát a tanulóknak s buzdította őket annak igénybevételére. Végül ismertette a könyvtár szabályait.

— Tanulmányi kirándulást tervez október 1. 2. napjaira a kézdivásárhelyi főgimnázium. A terv szerint indulás lenne okt. 1-én d. e. 10 órakor a vonattal Kovásznára; ott a község megtekintése után délután ebéd; rövid pihenés után gyalog kirándulás Körösrre, ahol megtekintik a Körösi Csoma Sándor születési házát, estére vissza Kovásznára s itt meghálás. Másnap reggel kirándulás vonaton Gyulafalva—Komandóra, a nagy faipartelep tanulmányozására.

T Á R C A.

Legenda.

Egyszer a Halál elindult, hogy lea a földön kioltson egy életet.

Az első fordulónál már komoly, fenséges alak állott eléje és tiltakozva emelte fel a kezét:

— Vissza! Én a Tudomány vagyok!

A halál egyszerűen kijátszotta és ment tovább.

Már ugyancsak közeledett, mikor fényes göggel, hivalkodva állította meg a második:

— Ne tovább! Én a Pénz vagyok!

A halál szó nélkül felugra és belépett a beteg hajlékába.

A küszöbön egy könyörgő, alázatos, remegő gyermek állott és kis kacsójával megragadta a halál palástját.

A fekete vendég megállott. Vissza nézett, szabadult volna, de a kis kéz erősen tartotta, mert abban a kis kézben isteni erő vala.

— Ki vagy te? — kérdezte a Halál. Erősebb a tudományánál, hatalmasabb a pénzénél. Te, kis szűcs utamat, így megakasztod!

És szólt a gyermek:

— Én a Szeretet vagyok.

Szabóné Nogáll Janka.

A végső cél.

Egy kézből származik az élet és a halál. Egy kéz teremti a növényt és növényerőt. Ugyanazon kéz oltja belénk az élethez való ragaszkodást és haláltól való irtózatot; a vágat és a szemérmét; a bűnös hajlandóságot és a tiltakozás ösztönét. Fajdalmas ellenmondásokból van megalkotva az ember. Vesztés a teste, ha lemond; vesztés a lelke, ha le nem mond. A természet egyedüli vesztése az ember. Az ember egyedüli nyeresége csak az, hogy az élet bizonyosan megcsalja. Ezen bizonyosság ad az életnek szívet, a halálnak könnyűlést.

Ugy látom, az életnek goromba csalásai vannak. Ön célként jelentkezik, pedig céltalan önmagára nézve, mint a porszem. A masokért való létezésben rejlik az életnek legelső és legutolsó ösztönzése. Az önfeláldozás egyetlen világos követelése, amit meg kell értenünk. Ennek megértésében öszpontosul az emberi nagyság. Ha kevés a nagy ember, ez azt jelenti, hogy kevés a boldog ember.

Ahol elismerjük az életet tartóznak s ahol számlánkat lerójuk a szerszámokkal és a szenvedőkkel szemben: ott az élet kiroz ellenmondásai harmoniába olvadnak össze. — mert az emberi lélek előtt megnyitja kapuit az egyetlen zavartalan boldogság. Mikor egymásért élünk, akkor kezd az történni, amit Isten is akar, a természet is akar.

A szeretetnek és a szenvedésnek testvéries ölelkezése teremti meg a földön azt a magasztos harmóniát, melyet áhító lelkek az egekben keres

Buday Barna.

A forró nyarak és aszályok.

A hazai időjárás megfigyelések egy századnál tovább tartanak már. Ez a megfigyelés nem rendszeres, nem terjeszkedik minden pontra, de a rendszeres időjelzési megfigyelés multja is van már negyvenesztendő. Ezekből a megfigyelésekből, valamint apáink feljegyzéseiből, melynek hűségét több oldalról ellenőrizni lehet, — elég hű képet nyerünk arról, hogy milyen idő van egy század óta a mi szőp hazánkban.

Egy század leforgása alatt az Alföldön 28 rossz termésű év volt, ebből huszonkét esetben aszály tette tönkre a termést és csak hat esetben a tulbó csapadék, árvizek.

Százados feljegyzés szerint tehát azt bizonyítja, hogy a gazdának minden harmadik, negyedik évben rossz termésre kell számítania és mindaddig ez a veszedelem meg van, a míg a modern technika vívmányaival azon nem segítünk: öntözéssel, esatornázással, talaj javításokkal. És ez a kérdés mind jobban akuttá válik, minél inkább intezziv földmívelést üzünk.

A mi klimatikus viszonyaink, különösen az a körülmény, hogy a század első étesztendőjében mindég abnormis meleg nyár volt, — előtérbe állítja azt a kérdést, vajon nem kell-e nekünk a mostani mezőgazdasági művelés formái változtatni a vetés forgóinkat változatosabbá tenni?

Egyet föltétlenül megállapított a meteorológiai. Hogy a szárazság különösen a síkságon, lapályon évideusabb, ennek oka az, hogy ott az erdő, a fa, a folyó hiánya miatt a napnak besugárzása a földbe akadálytalan, a csapadék mennyisége jóval kisebb, mint az Alföldeket szegélyző dombvidéken.

— A csikmadéfalvi emlék-oszlop felavató ünnepélye. Csikvármegye törvényhatósága Csikmadéfalván 1905 évi október 8-án (vasárnap) d. e. 10 órakor a Siculidum vértanúinak sírjánál közadakozásból felállított emlék-oszlopnak felavató ünnepélyét tartja. Az ünnepély műsora: 1. D. e. 10 órakor tábori mise, mondja Murányi Kálmán főesperes-plebános. 2. Hymnus, előadja a csiksomlyói r. k. főgimnázium, a tünitőképző-intézet ifjúságából és a csikszeredai dalkörből egyesített énekkar. 3. Megnyitó beszéd, tartja Becze Antal alispán. 4. Ünnepi beszéd, tartja Dr. Györgypál Domokos országgyűlési képviselő. 5. Nemzeti zászló, előadja az énekkar. 6. Óda, írta és szavalja Zsögön Zoltán képezdei tanár. 7. Szózat, előadja az énekkar. Az ünnepélyre a vonat indulása Csikszeredából reggel 9 óra 2 perckor, vissza Csikszeredába d. u. 2 óra 10 perckor. Ünnepély után társas ebéd a csikszeredai Vigadóban. Jelenkezni lehet október 1-ig Lázár Miklós vármegyei aljegyzőnél Csikszereda.

— Az emberszeretet ligája. Inter arma silent mensae, de az emberbaráti törekvések is. Semmi sem mutatja annak a folyamatos, nagy lelkesedéssel vezetett társadalmi akciónak, a mit a József kir. herceg szanatoriumi egylet folytat, — nagy sikerét minthogy meg e napokban is, mikor az egész figyelmet a politikai válság és ennek fordulatai eseményei uralják: az emberszeretet oltárára áldozatul oda sereglenek, amint Jókai mondta, az emberiség jobb és szebb fele az emberszeretben buggó: magyar nők.

— Gyümölcskiállítás. A háromszékvármegyei gazda bizottság által rendezendő gyümölcskiállítás iránt már a legszélesebb körben vettek tudomást és a kiállításra igen nagy számmal érkeztek a bejelentések. A sok és kiváló minőségű bejelentett gyümölcsök kiállítása egyike lesz a legérdekesebbeknek. Tekintettel arra, hogy ez évben általában kevés gyümölcs termelt, más vidéken igen jó ára van az eladni való szép gyümölcsnek s ez okból remélhetőleg keresett lesz a mi gyümölcskiállításunk. A rendező-bizottság az alábbi értesítést bocsátotta ki: A gyümölcskiállítás és vásár folyó évi szeptember hó 24-től 30-áig a sepsiszentgyörgyi áll. polgári fuiskola tornacsarnokában lesz megtartva. A kiállítás délelőtt 9—12 óráig, délután 2—4 óráig tekinthető meg. A kiállítás az első nap 30 fillérért, a többi napokon díjmentesen tekinthető meg. Sepsiszentgyörgy, 1905. szeptember 19-én. A rendező-bizottság.

— Gyilkosság Bereczkben. Folyó hó 17-én este 11 óra után gyilkosság történt Bereczkben. Va-

sárnap volt, s bál volt. A bálban Kerekes Ferenc és Pénzes György jól ellátva magokat — valami felett ösztözteték. A rendőrség a rendezőket eltávolította a mulatság helyéről. Pénzes a testvérével házafelé tartott. Kerekes egy társával utána ment. A község háza megett, a patak mellett — össze találkoztak a haragosok. Bicska került ki a zsebből. Kerekes több szurást kapott s elbukott. — A közelben lakó Dr. Tóth körorvos hamarosan megjelen-vén, már csak az elvérzés folytán beállott halált konstatálhatta. — A tettest Pénzes György szemé-lyében — a csendőrség még az éj folyamán el-fogta. — Törvényszéki boncolás tartatott, mely a gyilkosságot kétségen kívül megállapította.

— Lóvásár. Háromszékvármegye mezőgazda-sági bizottsága, a vármegyei lötenyész-bizottság közreműködése mellett október hó 10-én Sepsiszentgyörgyön a lötenyésztes fejlesztése és az értékesítés emelése érdekében nagyobb szabású lóvásárt rendez. A vásár sikere a nagyobb arányú bejelentések foly-tán biztosítva van. A vásáron a szomszéd törvény-hatóságok lötenyésztesei is részt vesznek eladásra szánt lovaikkal. A vásár bő alkalmat nyújt a tör-vénységi lóanyagának megismerésére és a ló-szükséglet beszerzésére. Itt említjük meg, hogy a sepsiszentgyörgyi m. kir. ménlepel parancsnoksága, hogy a lóvásárról közönség igényeit minél inkább kielégíthesse, nagyobb szabású lóárverést rendez. A vásár megtartása alkalmával, arra érdemes tenyész-tők között díjakat osztanak ki. Ugyancsak ez al-kalommal kocsis és lóversenyt is tartanak, a mi annál érdekesebb, mert tudunkkal ez az első lóver-seny Háromszékvármegyében. Ugy itt, valamint a többi székvármegyében is nagy az érdeklődés a lóvá-sár iránt, sőt a szomszédos Románia területéről is több lókereskedő jelentette be jövetelét. A rendező-bizottság élén báró Szentkriszty Béla, nagybirtokos áll, a bejelentések pedig Imre Béla gazdasági tit-kárhoz intézendők.

— A sebes hajtás következménye. A ja-nuári választások idején történt. Izsák György oger-pataki jómódu gazda Brázay Kálmán képviselőjelölt programbeszédének meghallgatására Nagyboros-nyóra ment. A közsgben a gyógyosztartás előtt nagy sebességgel hajtotta lovait s bár látta, hogy előtte emberek mennek, egy szóval sem figyelmeztette a kitérésre, sem el nem kerülete őket s így történt, hogy Kovács Elek községi pénztárost a szánál el-űtette, aki súlyos testi sérüléseket szenvedett az Izsák György vétke következtében. A kéz-divásárhelyi kir. törvényszék szeptember 23-án tár-

gylta az ügyet. A főbírgyalást Pásztohy Tibor törvényszéki bíró vezette, szavazó bírák Kádár A. s. t. széki bíró és Baló Ödön t. széki albíró voltak. A jegyzői tisztelet Jánosy Dezső, joggyakornok, telje-sítette, közvádló Stoecker Antal kir. ügyész volt. Vádott Izsák Györgyöt a sebes hajtással elkövetett gondatlansággal okozott súlyos testi sértésért 3 napi fogházra, 20 korona mellékbüntetésre s 22 kor. bü-nügyi eljárás költsége, további sértettnek 150 kor. költség megfizetésére ítélte a kir. törvényszék. Az ítélet jogerős.

— Herkulesfürdő katasztrófája Orsováról írják: a fürdőzőkre utóbbi időben szinte túrlétezően vált a 30 hektárt meghaladó lángoló erdőnek fojtó füsttömege, mely a szobákba is behatol. A minisz-terium a védelmi munkálatok vezetésével Kocsis er-dőtanácsost, Ritter Károly orsovai erdőmestert és Pécely Géza orsovai főszolgabíró bízta meg. Tegnap-oltt érkezett meg a 33. gyalogezred 800 főnyi lo-gensége Müller vezetésével. A veszedelmes mun-kának tragikus eredménye, hogy a tűz által megia-zult mészsziklák több katonát maguk alá temetnek. Kettő azonnal meghalt, egy a halállal vívódik, há-trom súlyosan és tizenegy katonát könnyebben meg-sebesült. Ha közben szél támadna kiszámíthatatlan következmény lehet a fürdőtelepre. A tüzet csak egy jó eső olthatná el. A védelmi munkák jelenleg csak arra szorítkoznak, hogy töltésekkel és árkokkal határt szabjanak a lángtengernek, ami azonban nem igen sikerül, mert kevés eszköz, ugyancsak ásvó és kapa áll rendelkezésre.

— Árverési hirdetmény. A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírre tételik, hogy Háromszékvármegye kézirásában fekvő Almás község területén fizetendő boritaladó és husfogyasz-tási adó beszedési joga az 1906. évi január hó 1. napjától 1906. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1907. évről is nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Az ár-verés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyi-ségében 1905. évi szeptember hó 25. napján dél-előtti 9 órakor fog megtartatni, s a menyiben az árverés eredményre nem vezetne, a 2-ik, esetleg a 3-ik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtar-tatni. A bérelni kívánók a következőket vegyék tu-domásul: A kiállítás ár évenként a boritaladó fo-jában 158 kor. 98 fill., a husfogyasztási adó fejében 72 kor. 70 fill., összesen 231 kor. 68 fillérben hatá-roztatni meg.

— A közös háztartás vége. Tamás Áron köpecsi lakos folyó hó 19-én a vele közös háztartás-ban élő Gyártás Marit a mezőn pityóka szedés köz-ben, előzőes összeharag miatt a közben levő ásvóval úgy megütötte fejben, hogy rögtön meghalt. Tettest letartóztatták.

Piaci árjegyzék 1905. szeptember hó 21-én.

Buza, tiszta, mmázsája . . .	16 kor. 60 fillér.
közepes . . .	15 " "
Rozs . . .	12 " "
Árpa . . .	11 " "
Törökbuza mmázsája . . .	17 " 20 "
Zab . . .	12 " "
Borsó literje . . .	20 " "
Lencse literje . . .	32 " "
Paszuly . . .	28 " "
Kása köles literje . . .	25 " "
Burgonya hektoliterje . . .	2 " 50 "
Marhahús kilogramma . . .	1 " 12 "
Sertéshús . . .	1 " 20 "
Borbécsús . . .	60 " "
Szalma mm. . .	2 " "
Széna mm. . .	8 " 20 "
Ökör párja . . .	600 " "
Tehén . . .	320 " "
Ökörbőr . . .	30 " "
Tehénbőr . . .	23 " "
Faggyugyertya kilogr. ja . . .	86 " "
Faggyu mm. . .	55 " "
Tüzifa 1 □ m. . .	4 " 80 "
Malac darabja . . .	2—5 " "
Liba párja . . .	5 " "
Osirke párja . . .	2 " "
Bárány darabja . . .	6—8 " "
Tojás 10 db . . .	20 " "
Tehéntej egy liter . . .	16 " "
Bivalytej egy liter . . .	24 " "

Raum Oszkár, a meteorológiai állomás asszisz-tense egyik munkájában érdekes adatokat tár elő:

E szerint az ország közepén elterülő nagy ma-gyar Alföldet, amelyhez a kis tuli részen fekvő Szi-getköz és a Balaton vidékét is, a 600 milliméteres izobéta övezi, amelyen belül az átlagos évi csapadék mennyisége 500—600 milliméter közt ingadozik.

E területen, melynek kiterjedése körülbelül 65,000 km², esőben legszegényebb vidék része, ame-lyet Orosháza, Kigyós, Kunmadaras, Tiszafüred, Kecskemét, Szeged.

A száraz periódusok nem mindig országsszerte, hanem csak az ország egyes vidékein lépnek fel mint ilyenek.

Gyakran előfordul, hogy nedves, azaz csapa-dékban gazdag években is beékelődik egy vagy több száraz időszak.

Ilyen eset 1881., 1882., 1887., és 1888. nedves években.

Budapesten összesen 6-szor.

Ógyáltán összesen 13-szor.

Szegeden 7-szer, Kaloosán 3-szor, Gyulán 13-szor fordult elő.

Nagyon tévedünk, ha azt hisszük, hogy csak a nyári csapadék hiánya okozója a rossz termés-eknek.

Ezért általánosságban az a hiedelem van elter-jedve, hogy a nyár csak akkor forró, ha a hőmér-séklet néhány napon szokatlan magasra emelkedik.

Ez a felfogás azonban teljesen elhibázott, amennyiben a nyár melege nem egyes napok fel-tűnő magas hőmérsékletéből lehet megítélni, hanem inkább a magas hőmérsékletnek egyhuzamban való tartósságából.

Ilyen időjárás csak akkor áll elő hazánkban, ha Közép Európát avagy annak délkeleti részét a magas, északnyugati felől pedig egy alacsony lég-nyomás borítja. Ezen időjárási helyzet mellett nyá-ron az ég felhőtlen, maga az idő szélesedése s a nap besugárzása hihetetlen mérvet ölt. A levegő nap nap után jobban átmelegszik és pedig tetemes magasságig, a nappali és az éjjeli hőmérséklet közt azután alig van néhány fok különbség.

A középeurópai maximumok azonban hosszú életűek. Ha egy ilyen magas légnyomás sátorát fel-űtötte, néha 10—15 napig alig van észrevehető vál-tozás.

Innen van azután az az általános nézet, hogy ha néhány forró száraz nyarat hűvös, nedves nyár vált fel, mindjárt arra a gondolatra jutunk, hogy nem változott-e meg nemcsak időjárásunk, hanem vele együtt magának az illető vidéknek az éghaj-lata is?

E tekintetben egész nyugodtak lehetünk, ameny-nyiben a klíma (éghajlati) változások évezredek munkája és átmenete egyik korszakból a másikba következetesen olyan alig érezhető, hogy azt egy emberöltő észre sem veheti.

Tanulmányai során azt mondja tovább Raum, hogy jelenleg egy hosszabb tartó száraz periódus-ban vagyunk, a melynek kezdete 1892. évben volt. Ha a megengedhető periódus eltolódását az átme-neti évekkel számításba vesszük, ors a kilátásunk, hogy az esztendő középhőmérséklete 1910—11-ig növekszik, innentől fogva a hőmérséklet ismét es

HIRDETÉSEK.

Sz. 6581—905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fábán János és neje Szigeti Róza asztalnéki lakos végrehajthatóknak, Kovács István alsó k.-szt.-léleki lakos végrehajtást szenvedő ellen 43 korona 20 fillér tőke, ennek 1904. évi december hó 14-ik napjától járó 5% kamatai, 44 korona 80 fillér már megállapított, úgy 15 korona 60 fillér jelenlegi és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1831. LX. t.-c. 141. §-a alapján és a 146. §. értelmében, a 156. §. a) pontjára való hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, a kézdiszentléleki I. rész 33. sz. tjkvben foglalt A + 61., 62., 63., 64. hrsz. ingatlan belsősége 343 K. 20 f., 1920/a., 1921/a. hrsz. egész ingatlan kaszálóra 46 korona, 2275 egész ingatlan szántóra 100 korona, 4081. hrsz. egész ingatlan szántóra 11 korona, 5250 hrsz. egész ingatlan kaszálóra 7 korona, 6096 hrsz. egész szántó 43 korona, 7625. hrsz. egész szántó 27 korona, a kézdiszentléleki I. rész 835. sz. tjkvben foglalt A + 108/1. hrsz. egész ingatlan kert 7 korona, 3077/1. hrsz. egész ingatlan szántó 8 korona, 4096/1. hrsz. egész ingatlan szántó 6 korona, 6227/1. 6228/1. hrsz. egész ingatlan szántó és kaszáló 7 korona, 6348 hrsz. egész ingatlan kaszáló 2 korona, 5352/1. hrsz. egész ingatlan kaszáló 5 korona, 8354/2. hrsz. egész ingatlan szántó 244 korona, a kézdiszt.-léleki I. rész 3265. sz. tjkvben foglalt A + 9111/2. hrsz. egész ingatlan szántó

14 korona az árverést végrehajtó képviselője dr. Herepei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1905. évi szeptember hó 29-ik napjának d. e. 9 órája Kézdiszt.-lélek községéhez kitűzetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár, melynek 10%-át a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban foglalt árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bántpénz gyanánt leteendő, vagy ennek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Vevő tartozik a vételárát két egyenlő részletben és pedig: az első az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyan azon naptól számított 30 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától járó 5% kamatokkal együtt a kézdivásárhelyi kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

Az árverés egyéb feltételei a kebli tkvi hivatal és Kézdiszt.-lélek község előljárásiágánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóságtól.

Kézdivásárhelyt, 1905. évi július hó 6-ik napján.

(103. 1—1.)

Kádár,
kir. törvénzéki bíró.

Sz. 4621—905. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt Id. Cseh Imre végrehajthatóknak Szakács Gyárfás végrehajtást szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén levő Gelence község határán fekvő, a gelencei 414. sz. tjkvben 1769. hrsz. szántóra 93 K., 1950. hrsz. szántóra 12 K., 2221/3. hrsz. szántóra 8 K., 2484. hrsz. szántóra 25 K., 5734. hrsz. szántóra 35 K., 6339. hrsz. szántóra 65 K., 7705/1. hrsz. szántóra 147 K., 7798. hrsz. szántóra 122 K., 8806., 8807. hrsz. kaszálóra 106 K., a gelencei 809 sz. tjkben 5238, 5239. hrsz. kaszálóra

az árverést 134 koronában ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1905. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 9 órakor Gelence községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Kovásznán, 1905. július 21-én.

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

(104. 1—1.)

TUSNÁDFÜRDŐN

a mérszárszék és husvágási jog 1906., 1907. és 1908. évekre nyilvános árverésen

folyó évi szeptember 24-én

d. e. 10 órakor bérbe adatik. A feltételek Tusnádfürdőn az igazgatósági irodában megtekinthetők.

A fürdőigazgatóság.

(92. 2—2.)

A mai modern korának teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD” politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószert- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó”-fele gyógytár mellett.

Gyorsan, izléssel és a legolesóbb árban készít el minden a könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: irodalmi műveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, tankönyveket, heti és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, gyászjelentéseket, körleveket, üzleti könyveket, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebédlő és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és éjszakerényeket márvánnyal és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat hajlítót és préselt ületű székeket, tüggöny-tartókat, gyermekkoscsikat, stb. stb., melyeket szintén felügyeletem alatt — kitűnő szárít anyagból — saját asztalos, esztetyáros és faragó műhelyemben készíttetek, s azoknak úgy jószágért mint tartósságért teljes felelősséget vállalom.

Legolesóbb bevásárlási forrás
Olcsó! Szép! Tartós! Meglepő!

DIVÁNY- és GARNITURÁKBÓL

Ifj. Jancsó Mózes

kárpitos és díszítő műhelyében
Kézdivásárhelyt.

Készíttetek saját felügyeletem alatt: új ebédlő- és heverő-diványokat, garnitúrákat, matracokat, fotéleket, diványpárnákat, stb. szóval minden a szakra vágó munkákat, ugyancsak bármilyen rongálódott diványok, fotélek, stb. újratömését vagy behúzását olcsó és jutányos árak mellett teljesen újjá alakítottatok át.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszteztartóssabbakká válnak.

Nyomtatvány raktáromban

minden szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok finom papíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.